

Reactie ten behoeve van de internetconsultatie

Onderwerp: Reactie op het Voorstel van wet tot wijziging van de WEB inzake aanscherping van de eisen met betrekking tot examencommissies in het mbo.

Opsteller: C. Kooi (Examensecretaris mbo)

Datum: 28 juli 2015

Vraag 1 van 4

Wat vindt u van de taken die het bevoegd gezag krijgt voor de instelling, benoeming en samenstelling van de examencommissie (artikel 7.4.5)?

Antwoord

Punt 2: Het bevoegd gezag kan de taken en bevoegdheden, bedoeld in 7.4.5a. gedeeltelijk opdragen aan de CEC.

Advies: Laat het bevoegd gezag van de onderwijsinstelling zelf bepalen of en wat zij delegeert aan welk niveau in het examenproces. De schaalgrootte laat te vaak niet toe dit voor alle leden van een examencommissie/examinatoren uit te voeren!

Punt 4: De benoeming van de leden van de examencommissie op basis van deskundigheid is een groot goed. Dit punt regelt zo tot in detail welke deskundigheden in de examencommissie moeten zitten. Dat die deskundigheden ingezet worden in het organisatie- en afnameproces is juist. Hier moet dan onderscheid in gemaakt worden.

Het kan de bezetting ernstig belemmeren als je een Centrale- en Vestigingsexamencommissie hebt en een afnamecommissie (een examiner/deskundige van school en examiner/deskundige van bedrijf) op de examenlocatie/examenbedrijf. Het voorgestelde punt wekt de suggestie dat in alle geledingen een docent en vakdeskundige moet zitten.

Advies: maak in het wetsvoorstel onderscheid in het examenproces tussen organisatie- en afname. Geef bij organisatie en afname de gewenste deskundigheden aan met de daarbij primaire verantwoordelijkheid voor de onderwijsinstelling.

Punt 5: De toetsing van deskundigheid van het te benoemen lid verschilt per (verantwoordelijkheids-) niveau. Laat dit aan de onderwijsinstelling over. De instelling dient de juiste deskundigheid op de juiste plaats in te zetten waardoor ook de daarbij behorende verantwoordelijkheid gevoeld en gedragen wordt.

Advies: Richt beoordeling van deskundigheid op deskundigheid, gerelateerd aan de taakstelling in het examenproces en niveau van verantwoordelijkheid en niveau van de opleiding.

Punt 6: Ten minste één lid van de examencommissie (EC) is afkomstig van buiten de opleiding.

Om dit zo te stellen kan al snel worden gekozen voor iemand zonder affiniteit aan proces en/of een inhoud van beroep(en), zie de examencentra. Het mbo heeft doorgaans te maken met het klein- en micro bedrijf waar de gemiddelde grootte gemiddeld niet boven de 15 personeelsleden uitkomt. Er zou een relatie gelegd moeten worden in dit wetsvoorstel met de taakstelling in het gehele examenproces en het niveau van verantwoordelijkheid.

Advies: Geef in het wetsvoorstel aan dat het iemand moet zijn die vanuit de dagelijkse beroepspraktijk zijn/haar brede deskundigheid beschikbaar stelt ten behoeve van het examenproces, afhankelijk van het niveau in dat proces en/of het niveau van de opleiding. Beter nog, laat dit aan de onderwijsinstelling over. Mbo instellingen in de regio kunnen beter bepalen of dit wel of niet voor alle niveaus van opleidingen moet gelden.

Punt 7: Ten minste één lid van de examencommissie is als docent verbonden aan de opleiding etc.

Dit is onmogelijk bij mkb gerichte (kleine) mbo-opleidingen, de meeste vakgroepen zijn niet groot. In alle geledingen zou volgens dit wetsvoorstel een (vak)docent moeten zitten, dit zal toch niet de bedoeling zijn? Dan zou dezelfde docent op alle niveaus in het proces zitten en wordt het tegenovergestelde bereikt: De docent keurt zijn eigen examen en zelfs zijn/haar beoordeling. Beroepsopleidingen op een R/AOC in het mbo zijn niet zo groot.

Advies: De docent is vakdeskundig (en onderhoud dit), relateer die deskundigheid aan zijn/haar taakstelling in het examen-/afnameproces en niveau van zijn/haar verantwoordelijkheid. De examencommissie dient zich ook te richten op de geleverde kwaliteit van de docent/examinator bij die afname. Dat een docent als examiner op het niveau van afname in de examencommissie zit en als beoordelaar in een vaststellingscommissie is zinvol. Laat dit door het bevoegd gezag zelf regelen en niet via dit wetsvoorstel.

Punt 8: Personen die op een of andere manier financiële verantwoordelijkheid dragen worden niet benoemd tot lid van een examencommissie.

Alle medewerkers in een organisatie moet kostenbewust zijn en draagt daarmee financiële verantwoordelijkheid, een mbo instelling is geen ideële instelling.

Een andere kant kan ook voorkomen: Een student wordt aan een diploma geholpen om van hem/haar af te zijn.

Advies: De benoeming van personen is afhankelijk van de taken en bevoegdheden in het examen- en afnameproces. Laat benoemingen aan de onderwijsinstelling over en beperk dit punt tot een advies tot leden van het CvB in een examencommissie.

Vraag 2 van 4

Wat vindt u van de taken en bevoegdheden die de examencommissies krijgen (artikel 7.4.5a)?

Antwoord

Punt 6. De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op van haar werkzaamheden en verstrekt dit aan het bevoegd gezag van de instelling.

Het gaat hierbij om de buitenkant van de procesgang, vraagt veel werk als je dit formaliseert. Je krijgt alleen maar succesverhalen, wie help je hiermee? Alleen de werkloze?

Advies: De examencommissie legt alle besluiten van haar vergadering vast en stelt deze ter beschikking aan het bevoegd gezag. Dit scheelt veel werk en beperkt zich dan niet tot een éénmalig jaarlijks succesverhaal waar ook geen richtlijnen voor inhoud via wetgeving worden aangegeven.

Vraag 3 van 4

Wat vindt u van de verplichting betreffende de instellingsverklaring in het middelbaar beroepsonderwijs (artikel 7.4.6a)? (Het voortgezet en hoger onderwijs kennen al een dergelijke verplichting.)

Instellingsverklaring

..... ontvangt desgevraagd een instellingsverklaring,/inclusief een resultaatlijst met vermelding van de examenresultaten.

Advies: Een examencommissie kan zich alleen maar beperken tot een overzicht met wel/niet behaalde examenresultaten, ongeacht het cijfer/resultaat. Een deelnemer ontvangt een gewaarmerkt overzicht waarop de resultaten van examenonderdelen vermeld staan (streepje wat niet is afgelegd). Geen onnodig werk als een verklaring o.i.d. af te geven, beperkt dit tot het resultaatoverzicht van examenonderdelen.

Vraag 4 van 4

Hebt u overige opmerkingen ten aanzien van het concept wetsvoorstel?

In de inleiding van de memorie van toelichting wordt aangegeven dat onvoldoende (borging van de) examenkwaliteit het vereiste vertrouwen in mbo-diploma's onder druk zet. Is dit ook een conclusie die door VNO-NCW, MKB-Nederland en FNV wordt onderschreven?

Punt 3 a MvT

Citaat: "Vanwege het maatschappelijk belang van diploma's krijgt het parlement-door opname in de WEB- zeggenschap over deze taken en eisen. Tevens komen de voorschriften Betreffende examencommissies in het mbo en ho na de inwerkingtreding van dit voorstel meer overeen."

Wanneer het gaat om het (V/M/HBO) Beroepsonderwijs zal niet alleen het parlement (financier) maar ook het afnemend mkb-bedrijfsleven (afnemer van beginnend beroepsbeoefenaren), onderwijsinstellingen (leverancier van beginnend beroepsbeoefenaren) gezamenlijk zeggenschap moeten hebben. Zo kan het proces in evenwicht blijven tussen financier, leverancier en afnemer.

Worden er appels met peren vergeleken door de vergelijking te trekken tussen mbo en hbo? Wordt het mbo door deze wetgeving en regels en richtlijnen steeds meer haar autonomie ontnomen t.o.v. het hbo?

Het hbo heeft voor de kwaliteit van examinering en toetsing met de Nederlands- Vlaamse AccreditatieOrganisatie (NVAO). De onderwijsinspectie houdt in het hbo geen toezicht op de kwaliteit van examinering en toetsing, dit doet de NVAO.

Advies: lees het onderzoek van de Onderwijsinspectie

Boekhouder of wakend oog?

Verslag van een onderzoek bij examencommissies in het hoger onderwijs over de garantie van het niveau

Ter informatie; Toelichting van de NVAO-website:

Nederlandse hogeronderwijsinstellingen zijn zelf verantwoordelijk voor de inrichting van het hoger onderwijs. Zij bepalen binnen het wettelijk kader van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) zelf hoe zij een opleiding ontwikkelen en vormgeven. Het bestuur van een hogeschool of universiteit stelt voor iedere opleiding of groep van opleidingen een onderwijs- en examenregeling (OER) vast waarin de inhoud van de opleiding en de daaraan verbonden tentamens en examens zijn geregeld. In deze "OER" staan ook de rechten als student en de mogelijkheid tot intern beroep, c.q. de klachtenprocedure. Studenten ontvangen de "OER" aan het begin van het studiejaar van de instelling. Zij kunnen ook bij de eventuele vertrouwenspersoon van de instelling informeren hoe de klachtenprocedure verloopt.

Inspectie van het Onderwijs

De Inspectie van het Onderwijs houdt toezicht op het accreditatiestelsel, de naleving van wet- en regelgeving (o.a. functioneren examencommissie) en de financiële rechtmatigheid conform de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW). De inspectie kijkt of de samenstelling van de examencommissie en de "OER" voldoen aan de wet. De inspectie houdt geen toezicht op de kwaliteit van examinering en toetsing.

De Inspectie betreft de NVAO bij het onderzoek voor het beoordelen van de kwaliteitselementen die zijn opgenomen in de beoordelingskaders voor het accreditatiestelsel hoger onderwijs.

De Inspectie kan op basis van signalen een tussentijds onderzoek instellen. De Inspectie behandelt zelf geen klachten, daarvoor moet je bij de instelling zelf zijn. Wel kan de Inspectie bij ernstige signalen verder actie ondernemen.

NVAO

De NVAO beoordeelt de interne kwaliteitszorg van hoger onderwijs instellingen en de kwaliteit van hun opleidingen. Een onafhankelijke visitatiecommissie spreekt hiertoe onder meer met vertegenwoordigers van de opleiding of instelling en stelt tijdens een accreditatieprocedure een open spreekuur in, zodat ieder kan vertellen wat de ervaringen zijn met de instelling of opleiding. De instelling of opleiding geeft voorafgaand aan het bezoek ruime bekendheid aan dit spreekuur. Wanneer de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap besluit om de accreditatie van een opleiding in te trekken, geeft de NVAO advies en heeft de NVAO de bevoegdheid om nader onderzoek naar de kwaliteit van een opleiding te verrichten.

De NVAO behandelt zelf geen individuele klachten, maar kan wel actie ondernemen bij ernstige signalen. Wanneer de NVAO een melding ontvangt, zal zij de instelling om een reactie vragen. De privacy wordt gerespecteerd. De NVAO kan tevens de meldingen benutten om een beter beeld van de betrokken opleiding of instelling te krijgen.